

DECLARACIÓ DE CERVERA

El dia 1 d'abril, en una assemblea a Cervera, les entitats de la Plataforma Cívica per a la Reducció dels Residus van aprovar l'anomenada "Declaració de Cervera" respecte la problemàtica de la gestió actual dels residus a Catalunya i les noves propostes de gestió.

DECLARACIÓ DE CERVERA

1. Catalunya: un país que produeix massa residus

Els nostres residus no paren de créixer en pes, volum, toxicitat i en diversitat de composició, malgrat la presa de consciència de la població catalana sobre els greus problemes ambientals i socials que ocasionen. Avui es produeixen més de 7 milions de tones de residus l'any (4 milions d'industrials i 3 milions de municipals). Aquesta desorbitada producció de residus es concentra en unes poques comarques amb una forta concentració industrial, turística i de població. Ambientament, Catalunya, un país petit i densament poblat, no ho pot resistir!

És veritat que ara hi ha més control que anys enrera: moltes indústries declaren els seus residus i els porten a tractadors autoritzats; els municipis pràcticament han acabat amb la disposició incontrolada de les deixalles; ha disminuït el vandalisme d'abandonar residus en torrents, rieres o marges de carreteres, ...

Tanmateix, seria irresponsable negar l'evidència: passen els anys i les administracions del nostre país no resolen el problema dels residus. Com a exemple, repassem les dades de la gestió dels residus municipals a Catalunya en el llarg període 1991-1998¹:

Aquests resultats ho diuen tot: mentre que la recuperació es redueix a menys de la meitat, la producció de residus, els abocadors i les incineradores augmenten.

És sorprenent que tot això succeeixi mentre tothom declara gestionar sosteniblement els seus residus!

2. Primer, els drets ambientals de la ciutadania

Els ciutadans i ciutadanes hem après que podem evitar els problemes produïts pels residus si els qui els generen (indústries, activitats econòmiques; els nostres propis residus municipals) els tracten com a una important font de nous recursos materials. D'aquesta manera, en comptes d'impactes ambientals i de riscos per a la salut aconseguirem un estalvi important de matèries primeres i d'energies no renovables, obtindrem un major benefici social i abaratirem els costos de producció.

La població de Catalunya comença a ser plenament conscient que la gestió de les diferents administracions públiques incompleix les Directrius europees de responsabilitat dels productors, proximitat i suficiència de les instal·lacions de tractament dels residus. S'aproven Lleis com la 6/93

reguladora dels residus que defineixen la prioritat de les actuacions preventives de reducció, reutilització, recuperació i reciclatge, però, els programes de reducció i recollida selectiva no s'apliquen ni es posen els mitjans per assolir els objectius. L'activitat més important sembla ser... la d'un estèril intercanvi d'acusacions entre els diferents partits polítics que governen les diferents administracions!

Les actuacions de final de canonada — abocadors i diverses formes d'incineració —, que haurien de ser les menys importants, s'enduen la part del lleó dels pressupostos públics i aporten uns grans beneficis a determinats grups econòmics i financers molt influents entre les administracions públiques, com ara, FCC; CESPÀ-AGBAR-LA CAIXA; DRAGADOS; algunes grans companyies elèctriques... Aquestes actuacions ocasionen un rebuig creixent de la ciutadania per causa dels costos socials, del risc ambiental i sanitari i per la pèrdua de qualitat de vida dels territoris gairebé sempre de la Catalunya més agrària i despoblada. Tot plegat contribueix a accentuar les diferències socials.

Aquesta situació no pot continuar. Els drets dels ciutadans i del medi ambient, i el respecte per a les generacions futures, han de prevaler sobre les propostes dels influents grups econòmics interessats per la construcció i manteniment d'instal·lacions d'alt impacte, més enllà de les demagògiques crides a la responsabilitat dels ciutadans més indefensos. ¿Perquè no es proposa mai ubicar una instal·lació (sempre la "més moderna i segura d'Europa") a prop d'un barri o d'un golf d'alt estandíng d'una ciutat? Perquè les grans conurbacions urbanes com Barcelona prioritzen la recerca de nous abocadors on exportar els seus residus no aprofitats abans d'incrementar la recollida selectiva? Perquè les grans concentracions industrials productores de residus volen construir nous abocadors a les comarques rurals abans que no minimitzar i tractar-los a les seves instal·lacions?

Per acabar-ho d'arrodonir, sovint alguns mitjans de comunicació institucional,

Any	Producció	Abocador	Incineració	Reciclatge i compostatge
1991	2.700.135 t	1.767.950 (65,5%)	487.279 (18,0%)	444.906 (16,5)
1994	2.824.428 t	1.817.347 (64,3%)	560.815 (19,9%)	446.266 (15,8%)
1996	2.919.724 t	1.983.903 (68%)	714.734 (24,5%)	221.087 (7,5%)
1998	2.996.391 t	2.127.000 (71%)	658.187 (22%)	221.204 (7%)

1. Dades del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya

irresponsablement, tracten de responsabilitzar (o millor culpabilitzar) els ciutadans opositors, sense que les administracions els garanteixin prèviament drets tant elementals com poder disposar d'una informació transparent sobre les irregularitats d'algunes instal·lacions (incineradores; abocadors; indústries contaminades).

L'administració ha imposat el Sistema Integrat de Gestió dels envasos, una solució a la mida dels interessos dels grans productors d'envasos d'usar i llençar i de les grans superfícies agrupats en ECOEMBALAJES ESPAÑA, però que no permet a la ciutadania poder comprar sense generar residus.

3. No voleu caldo – incineració, més abocadors, ... tres tasses! En comptes de les 3R: reduir, recuperar i reciclar els residus

Els esforços de les 80 entitats que formen la Plataforma Cívica per la Reducció dels Residus van permetre recollir el passat any 99 més de 107.000 signatures lliurades al Parlament de Catalunya i van donar lloc a la primera Iniciativa Legislativa Popular acceptada a tràmit al final de l'anterior legislatura.

Ara, l'inici del debat parlamentari – finalment!- de la Proposició de Llei per a prohibir la incineració dels residus a Catalunya, ha estat contestada per una autèntica ofensiva d'interessos concertats per part dels partits polítics, de les institucions i dels grups econòmics i financers que vetllen per la promoció d'instal·lacions no preventives de residus.

Lluny d'aplicar el principi de precaució i de proposar un ampli acord entre les diferents forces polítiques i les institucions que permeti recuperar la major part dels nostres residus, s'està desenvolupant una autèntica escalada a l'hora de promoure els tractaments de finals de canonada:

- Així, les declaracions del Conseller de Medi Ambient favorables a la promoció de la incineració no mantenen una actitud preventiva per part del Departament que més ha de vetllar pel futur ambiental del nostre país.

- Així, el govern de la Generalitat i els diferents grups parlamentaris coincideixen en acceptar passivament l'incompliment generalitzat de la Llei Reguladora dels Residus: no es recupera la matèria orgànica dels residus municipals, no s'hauran assolit, abans d'acabar l'any 2000, uns alts nivells de recuperació dels materials que, absurdament, es continuen llençant en abocadors o es cremen en incineradors (el paper i cartró, el vidre, els plàstics, les llaunes, els mobles vells, les fustes, ...).

- Així, la Junta de Residus signa un conveni amb les indústries cimenteres que els permetrà incinerar residus o barrejar-los amb els materials que han de servir per a construir habitatges, escoles, obres públiques, ...

- Així, s'obstaculitza que els ciutadans /es de les poblacions on es vol instal·lar-hi la nova planta de termòlisi o piròlisi (CERVERA) puguin decidir-ho per mitjà d'un referèndum.

- Així es permet que municipis que infringeixen escandalosament la Llei Reguladora de Residus (com MATARÓ o TARRAGONA que encara no han iniciat la recollida segregada de la matèria orgànica) cremen el 100% dels seus residus municipals —plàstics, paper i cartró, fustes i resta de materials recuperables— i es disposin a ampliar la capacitat dels seus forns.

- Així, l'aparició de nous lobbies de promoció de la incineració com l'Associació Catalana d'Empreses de Valorització Energètica de Residus Sòlids Urbans, darrera de la qual cal denunciar l'empresa pública TERSA i alguns dels ajuntaments que incompleixen la Llei Reguladora dels Residus (Mataró, Tarragona, Girona).

- Així es cedeix per mitjà d'un concurs públic a CESPÀ i FCC (dues empreses "expertes" en tractaments de finals de canonada, però no gens expertes en tractaments preventius) la decisió d'ubicar dos nous abocadors per residus industrials especials en

punts tant allunyats del lloc de producció com ara OLIOLA (la Noguera) o JUNCOSA (les Garrigues).

- Així, les esmenes presentades a la Proposició de Llei per Prohibir la Incineració amb què els partits polítics majoritaris al Parlament de Catalunya intenten desvirtuar totalment el sentit de la proposició de llei presentada per transformar-la en una... "Llei reguladora de la incineració"!

D'aquesta manera, la voluntat dels més de 107.000 ciutadans/es d'arreu de Catalunya per aconseguir una **moratòria** a la construcció de noves incineradores i d'arribar en uns anys a la seva prohibició —**No cremem les deixalles, recuperem-les!**— rep un cop molt dur. L'únic argument?, les pressions dels grups constructors interessats en les milionàries inversions públiques necessàries per a construir-les i per controlar els alts riscos per a la salut i el medi ambient que la mateixa Organització Mundial de la Salut i les Directives Comunitàries han admès.

Per totes aquestes raons:

Les entitats membres de la Plataforma Cívica per a la Reducció dels Residus hem decidit de reunir-nos en assemblea a Cervera i Oliola, dues poblacions del nostre país que, malauradament, il·lustren la pressió dels constructors de tecnologies dures de tractament dels residus sobre les administracions. Declarem que és arribada l'hora, una vegada més, de recordar a tota la població catalana i als mitjans de comunicació que, els interessos particulars no poden passar per sobre dels drets democràtics dels ciutadans ni del medi ambient.

Per totes aquestes raons:

Les entitats membres de la Plataforma Cívica per a la Reducció dels Residus junt amb l'Assemblea d'Entitats Ecologistes de Catalunya (AEEC), demanem al Conseller de Medi Ambient un canvi radical de l'actual panorama: en primer lloc li reiterem la necessitat de procedir a declarar una **MORATÒRIA** de noves instal·lacions d'incineració o valorització energètica, i procedir a determinar unes dates clares i definides per aconseguir, en un

període de temps raonable, al tancament progressiu d'aquests tipus d'instal·lacions, per tal d'impulsar un gran acord social a Catalunya per a la recuperació dels residus. A casa nostra com arreu del planeta hem de recuperar els nostres residus.

En aquest camí les nostres entitats hem començat a desenvolupar la campanya, "1000 entitats catalanes per a la reducció dels residus" i reiterem el nostre compromís a impulsar aquest acord.

Amb tot, correspon a les administracions articular els mecanismes per garantir que els productors dels residus (en primer lloc els d'envasos i embolcalls d'un sol ús agrupats en ECOEMBALAJES ESPAÑA) aportin els recursos necessaris per a que els municipis i la ciutadania podem incrementar espectacularment la quantitat de residus recuperats.

Demaneu el compliment estricte de la vigent Llei de Residus. I també proposem que les administracions fomentin la investigació i el desenvolupament de les autèntiques tecnologies netes de cara a la minimització dels residus de tota mena, inclosos els industrials.

Proposem que el recent aprovat Fons de Residus rebí les aportacions d'un Cànon de Residus amb què es gravi les tones incinerades o abocades. D'aquesta manera la Junta de Residus podrà destinar aquests recursos a les instal·lacions preventives de recuperació de residus, a les campanyes de conscienciació ciutadanes i a costejar junt amb els municipis l'increment de les despeses de les recollides selectives.

Finalment, declarem que sense la necessària transparència, debat i respecte democràtic no sembla prudent demanar a la ciutadania cap esforç de participació. No podem acceptar de cap manera l'apel·lació demagògica a la solidaritat ciutadana a l'hora de pujar els impostos o d'acceptar la ubicació de noves instal·lacions de tractament finalista dels residus, sense prèviament haver esmerçat tots els recursos per fer possible una gestió preventiva i sos-

tenible, això és, fonamentada en la prioritat de la recuperació dels materials dels nostres residus.

Cervera-Oliola, 1 d'abril del 2000

PLATAFORMA CÍVICA PER A LA REDUCCIÓ DE RESIDUS FORMADA PER LES SEGÜENTS ENTITATS.-

Acció Ecologista · Acció Ecologista de Cornellà · ADEMA (Associació de Defensa del MA) · ADENC - Associació per a la Defensa i Estudi de la Natura) · ADENEX - Centro de Estudios Extremeños · AENA · Alnus - Agrupació en Defensa de l'Entorn · Alternativa Verda - Barcelona · AMAZONIA - Assemblea de Solidaritat · Amics de Collserola · AMUS AQUATA · ANG - Associació de Naturalistes de Girona · APMA - Agrupació per a la Protecció del Medi Ambient · AVV Barceloneta · AVV Clot - Camp de l'Arpa · AVV Mare de Déu del Port · AVV Montemar · AVV Nucli Antic · AVV Sagrada Família · AVV Sant Andreu · AVV Sant Just Desvern · Casa de El Salvador · CEPA - Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius · Col·lectiu Ecologista l'ALZINA · Confederació d'AAVV de Catalunya - CONFAVC · Consell de Joventut de Barcelona · Coordinadora Abocador Hostalets de Pierola · Coordinadora "SALVEM EL GARRAF" · CRIC - Centre de Recerca i Informació en Consum · CUC - Coordinadora d'Urbanisme Ciutadà de Rubí · DEMAC (Defensa del MAMB de Castellbisbal) · DEPANA · Ecopacífistes de Nou Barris · ENGA · Espai roig, verd i violeta · Federació d'AAVV del Baix Llobregat · Federació d'AAVV de Barcelona - FAVB · Federació d'AAVV de Cornellà · Federació d'AAVV de Mataró · Federació d'AAVV de Montcada i Reixac - FAVMiR · GENAB - Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona · GEPEC (Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes del Camp) · GEVEN (Grup Ecologista del Vendrell/ Baix Penedès) · GOB - Mallorca · Grup Beniuere · Grup de ciutadans de la Conca de Barberà i l'Alt Camp · Grup de Medi Ambient de Montcada i Reixac · Grup de Natura del Club Muntanyenc de Sant Cugat · Grup Ecologista de Bellvitge · Grup Ecologista de Castelldefels · Grup Ecologista de Sants · Grup Ecologista ENCINA · Grup Ecologista MÓN VERD · Grup Ecologista QUERCUS · Grup per a la Defensa del Medi Natural de la Segarra · Grup Verd Jove · IPCENA (Institució de Ponent per a la Conservació i Estudi de l'Entorn Natural) · LIMNOS · Llista Verda · MoviBaix · OCUC · Plataforma Cívica del Papiol · Skamot Verd (UB) · SODEPAU · Taller de Natura d'Escoltes Catalans · USCOB · Xarxa de Consum Solidari

¹ Dades del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya

